

عنوان مقاله:

صور اعظم و چهره یابی دولت: خوانشی از پرتره های روزنامه در عهد ناصری

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ایران، دوره 8، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

نویسندگان:

بابک افشار - پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

اصغر محمد مرادی - استاد تمام دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران

خلاصه مقاله:

در آن حوزه ای که امروزه هنر دوران قاجار دانسته می شود، یک بخش مهم شامل تجربیات پیچیده ای بود که به بازنمایی تصویری شاه و صاحب منصبان بستگی داشت. این سلسله از کردارهای معطوف به تصویر در آن روزگار اهمیتی ویژه داشت، اما طی همین زمان تغییرات بنیادینی را نیز از سر گذراند. مساله این پژوهش فراهم کردن روایتی معتبر از این جنبه فرهنگ بصری در دوران قاجار است، به نحوی که پیوندهای سیاسی آن با بستر تاریخی ویژه ای که از آن برخاسته نگسلد. به این منظور دو مورد تاریخی شاخص از پرتره های چاپ سنگی عهد ناصری در روزنامه های رسمی دولت علیه ایران (۱۲۷۷-۱۲۸۷ق) و شرف (۱۳۰۰-۱۳۰۹ق) مورد بررسی و تفسیر قرار گرفته اند: نخست از نظر تحولات تکنیکی درهم تنیده در حوزه هایی چون نقاشی، عکاسی و چاپ که زمینه ساز ظهور چنین تصاویری بوده اند؛ و سپس از نظر معنای سیاسی و اهمیت فرهنگی ویژه ای که آن ها را به نقاط چرخشی شاخص در سنت مستقر بازنمایی بصری قدرت از دوران فتحعلی شاه تا آن زمان بدل ساختند. بر مبنای چنین روایتی ممکن است فهمی از پرتره ها به مثابه ظهور و بروز فرآیند چهره یابی دولت مدرن در آغاز عصر جدید حاصل شود؛ این فهم شاید گام کوچکی در فراهم آوردن اسباب و مقدمات لازم برای گشودن چشم اندازی تاریخی به مناسبات میان هنرها و دولت در ایران معاصر باشد.

Abstract Within

the boundaries of what today is known as Qajar art in Iran, complex experiments linked with the mission of visually representing the king and noble ranks was a significant chapter. These particular series of visual experiments were of special importance during the whole era, however, this did not stop them from being subject to fundamental transformations at the same time. This study presents a genuine narrative on this aspect of Qajar visual culture, without breaking its political ties with the historical context from which it has emerged. To that purpose, two historically important set of images from lithographic portraits of Naser al-Din Shah Era in official newspapers of "Dowlat-e Aliyye-ye Iran" (1860-1871) and "Sharaf" (1882-1891) have been investigated and interpreted: First, in relation to codependent technical developments in painting, photography and printing, which laid the ground for the images to be produced at first place and second, from the view point of their very political meaning and cultural importance that makes them a critical turning point in the established tradition of visual representation of power since Fath-Ali Shah Era. Based on this narrative, we may reach an understanding of these portraits as the emerging face of the modern state in Iran at the end of the 19th century; An understanding this might lead, although in small degrees, to an oversight observing the relation between arts and the state in contempo ...

کلمات کلیدی:

دوران قاجار، دولت سازی، فرهنگ بصری، پرتره نگاری، نقاشی، عکاسی، چاپ، روزنامه

